

Utbildningsdepartementet, Skolenheten

U2025/00797

Yttrande över promemorian Ett nationellt mobilförbud i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet (Ds 2025:9), dnr 00561/2025

Synpunkter

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig tveksam till ändamålsenligheten i att införa ett nationellt mobilförbud. Nämnden anser att professionen är väl lämpad att fatta beslut som rör förutsättningar för undervisning och lärande. Nuvarande reglering ger rektor och huvudman möjlighet att förbjuda eller begränsa mobiltelefonanvändningen i skolan. Ett nationellt mobilförbud skulle inte medföra några ytterligare möjligheter för rektor och huvudman utan tvärtom begränsa det lokala inflytandet. Ett nationellt mobilförbud bör således inte införas.

Nämnden instämmer i utredarens resonemang om att mobiltelefoner kan ha en negativ inverkan på elevers lärande och det sociala samspelet – och att det därför kan vara ändamålsenligt att begränsa elevers tillgång till mobiltelefoner. Som framgår av promemorian är detta redan möjligt. Sedan den 1 augusti 2022 framgår av 5 kap. 4 a § i skollagen att privat användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som huvudregel inte är tillåten under lektionstid. För det praktiska genomförandet av den bestämmelsen får rektor i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet, enligt nuvarande 5 kap. 4 d § skollagen, besluta att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början. Det finns också möjligheter att göra undantag från ett sådant beslut under vissa omständigheter.

Kärnfrågan som nämnden haft att ta ställning till är således inte *om* användning av mobiltelefoner ska kunna begränsas eller inte – utan *vem* som ska ha rätt att fatta beslutet. Idag är det upp till rektor eller huvudman att fatta beslut om vilka begränsningar som ska gälla för användning av mobiltelefoner. Utredaren föreslår att detta beslut framöver ska regleras av lagstiftning.

Som framgår i promemorian så har en övervägande del av skolorna i Sverige regler som begränsar användningen av mobiltelefoner. Åtta av tio skolor i utredarens enkätundersökning samlar in mobiltelefoner hela skoldagen och i de övriga skolorna arbetar man i stället proaktivt med andra typer av mobilförbud och restriktioner, exempelvis genom skriftliga rutiner i form av ordningsregler och mobilpolicys om insamling av mobiltelefoner under lektionstid eller förvaring av mobiltelefoner i elevernas skåp. Enligt utredaren

kan skillnader i regleringen om mobiltelefoner på skolenhetsnivå förklaras av att skolorna är olika.

För de skolor som redan idag har regler om mobilförbud hela dagen skulle det inte innebära någon skillnad i praktiken om utredarens förslag genomfördes; mobiltelefoner skulle fortsatt vara förbjudna hela dagen, men baserat på nationell lag i stället för på rektors beslut. För övriga skolor skulle det inte längre vara möjligt att utforma mobiltelefonförbud utifrån lokala förutsättningar utan det nationella förbudet skulle gälla.

Själva grundfrågan blir därmed vem som är bäst lämpad att fatta beslut om förutsättningar för undervisningens genomförande. Ett nationellt mobilförbud ger inte möjlighet för rektor och huvudman att beakta de lokala förutsättningar som finnas och som kan ha betydelse för hur mobilregler utformas lokalt för att bli ändamålsenliga. Ett nationellt mobilförbud innebär därmed en inskränkning i professionens möjlighet att, utifrån forskning och beprövad erfarenhet, besluta över faktorer som har betydelse för elevers lärande och samspel – och i förlängningen en inskränkning i möjligheten att genomföra skolans kunskaps- och fostransuppgifter. Nämndens sammanfattande bedömning är att ett nationellt mobiltelefonförbud skulle försvåra och begränsa skolans möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt arbeta med frågan och anser därför inte att ett sådant bör införas.

Barn- och utbildningsnämnden den 17 juni 2025